

Šárka CIHELKOVÁ. *Pojetí funkce poimeniky u pacientů s neuropsychiatrickým onemocněním v péči existenciálně-analytické psychoterapie a logoterapie podle Alfreda Langleho.* "Diplomová práce. Praha: UK HTF, 2014, 96 s.

1. Téma, metoda a obsah

Předložená diplomová práce se v pěti kapitolách zabývá mezioborovou problematikou poimenického přístupu k pacientům s neuropsychiatrickým onemocněním. Autorka zpracování textu opírá o analyticko-syntetickou metodu a explikačně-deduktivní metodu (u příkladů z praxe, s. 14 - 15).

Úvod obsahuje životní zkušenosti studentky, které vedly k zájmu o zkoumané téma (s. 10 - 13). Následují dvě krátké kapitoly, v kterých autorka stanovila 4 cíle bádání (s. 14, kap. I.1.) a metodu zpracování těchto cílů (s. 14. kap. II.1.).

Třetí kapitola se věnuje třem stěžejním problematikám. Jednak se jedná o vymezení tří disciplín: poimeniky, psychoterapie a existenciálně analytické psychoterapie a logoterapie podle A. Längleho a neurologie. Dále se studentka zabývá pojetím „péče“ v těchto třech oborech. Také upozorňuje na diferenciaci mezi duchovní péčí a psychoterapií s ohledem na společné faktory i různé náhledy na víru člověka. Třetí podkapitola se zabývá „vzájemnými mezioborovými rozpory a nedostatečnou celostní péčí“. Ve 4. kapitole se studentka věnuje celostnímu pojetí péče u poimeniky. Pátá kapitola s názvem „závěr“ se věnuje přínosům a hranicím výše uvedených oborů.

2. Formální úprava práce

Celkový rozsah práce je 96 stran, bylo použito 31 český pramenů, 1 německý zdroj a 2 internetové odkazy. Práce má určité formální nedostatky.

Co se týče struktury, práce je přehledně členěná, nicméně je zde nedostatek v některých částech práce. Není zde zařazena **anglická anotace** v úvodu práce, česká anotace mohla být kratší. Tyto dvě skutečnosti také nebyly vloženy k datu odevzdání el. verze práce dne 2. 6. 2014 do elektronické aplikace SIS. V části „**I. Úvod**“ není krátce shrnut záměr jednotlivých kapitol a objektivní vědecké důvody, které vedou ke zkoumání takového závažného tématu (s. 10 – 13, např. privace mezioborového dialogu mezi teologií, medicínou a psychoterapií v této oblasti nebo pastorační praxe ukazující na fakt, že se o pacientech a přístupu k nim v pastorační praxi příliš mnoho neví a chybí zejména odborná perspektiva aj. Další částí, která není obsažena je **resumé v anglickém jazyce** na konci práce (viz Stručná metodika formální úpravy bakalářských a diplomových prací na HTF UK). Závěr sice neobsahuje shrnutí přínosu jednotlivých kapitol práce, jak to bývá běžné, ale je psán jako shrnutí z perspektivy jednotlivých zúčastněných oborů, což lze považovat vzhledem k celkovému charakteru předložené práce jako opodstatněné.

Typografické nedostatky textu:

1) Mezery: Píše se „V. E. Frankl“, nikoliv „V.E.Frankl“ (např. s. 36, s. 45), „M. Boss“ nikoliv „M.Boss“ (s. 26) aj.; „Cesta: Brno, 2006. s. 86“, nikoliv „Cesta Brno, 2006.str.86“ (s. 45, pozn. 41); „LÄNGLE, A.“ nikoliv „LANGLE,;A“ (s. 21, pozn. 15). aj.

2) Dále se jedná o některá odsazení odstavců (např. mezi odstavci je mezera a na s. 49 – 50 není). Text je na některých místech odsazen v polovině věty (např. s. 19, s. 70, s. 86).

3) Objevuje se zdvojení interpunkčních znaků: dvojtečka: píše se „KUČERA, Z.:“, nikoliv „KUČERA, Z.:“ (s. 21, pozn. 14); objevuje se zdvojení teček v textu (s. 16, s. 71, s. 92 2x aj.).

4) Chybí německé přehlásky: např. „Länge, Alfred“ nikoliv „Langle Alfred“ (český přepis autorova jména viz Hartl, Hartlová, Velký psychologický slovník, 2010, s. 735).

5) Odsazení textu: Poznámka č. 34 neobsahuje pokračování v poznámkové části na následující straně, ale v textu diplomové práce (viz s. 34 – 35). V pozn. č. 42 se objevuje na konci navíc autor „LANGLE, S.“ bez odkazu na literaturu atd.

Citační norma je sice v textu jednotná, nicméně na více místech nelze rozeznat citaci, parafrázi a vlastní názory studentky. Mnohdy chybí odkaz na zmíněného autora, příp. oborový fakt zcela: např. s. 42, s. 48, s. 50, s. 52, s. 58-67. Citace biblických míst sice nejsou časté, ale nejsou použity zkratky z ČEP (s. 32, 35).

Formální úprava textu ukazuje na určitý spěch při dokončování diplomové práce. Také poznámky pod čarou i obsah jsou zřejmě psány jinak než za pomoci aplikací Word, což samo o sobě většinou v praxi vede k problémům se závěrečnou formální úpravou textu.

3. Obsahové připomínky

Celkově považují obsah práce za přínosný opírající se o zkušenosti a znalosti autorky z více oborů. To je pozitivem, ovšem někdy i úskalím takové práce. Na jedné straně vědecká argumentace nemusí být dostatečně publikačně nebo výzkumně podložena a diskutována, což je na některých místech patrné. Na straně druhé však práce není ryze předkládáním citovaných materiálů, ale přináší nové uchopení problematiky, inovativní náhled na kooperaci třech v praxi vzdálených oborů (např. s. 30 aj.), včetně rozboru kasuistických případů. Obsahově autorka vystihla fakt roztržitosti jednotlivých oborů v péči o neurologicky nemocné pacienty a navrhuje holistické pojetí, v kterém vidí nezastupitelnost poimeniky.

V první kapitole mohla autorka více rozvinout nejen proměnnost poimeniky v čase (s ohledem na formu), ale i to, o čem hovoří správně jako o „nejhlubším věčném jádru“, které v sobě zahrnuje vztah Boha a člověka (s. 18-19). Co je podle ní to neměnné na křesťanské duchovní péči?

Hodnocení EAL (Existenciálně-analytické psychoterapie) mělo být opřeno i o cizojazyčnou literaturu, protože se jedná o psychotherapeutický směr, který k nám přichází ze zahraničí (22n.), byť i nabývá v České republice vlastních specifik. V souvislosti s touto problematikou se studentka měla vyvarovat některých hodnotících soudů, které sice souvisí s její bezprostřední subjektivní zkušeností, ale neslouží vědeckému účelu kvalifikační práce, která má být objektivní a argumentačně vyvážená: např. na s. 39 negativní vyjadřování se k „poctivosti“ nebo ke „svérázným výkladům“ (s. 63) nebo k „odbornosti“ konkrétních osob (s. 67).

Autorka hovoří o „neetičnosti sebezkušenostních výcviků“ (s. 66). Prosím, aby toto věcně specifikovala a vysvětlila rozdíl v antropologickém přístupu odborníka – poimenika a nevěřícího psychotherapeuta. Může i poimenik jednat neeticky?

Nechť autorka vysvětlí svou myšlenku, proč podle ní v poimenice nesouvisí víra s „prožitkem“ člověka („víra není ovlivněna prožitkem“, s. 42). Prožitek zjevení přece stojí u zrodu víry v Boha a může být též nápomocen při vedení člověka ve víře. Buď člověk věří nebo nevěří, v tom je aspekt neměnnosti, ale to neznamená, že pokud člověk věří, že by jeho víra nedoznávala jiných kvalit na základě prožívané skutečnosti. Prosím o objasnění, jak to autorka v práci myslela.

Jednotlivé kasuistiky mohly být zpracovány přehledněji a s méně detaily, tj. nejdříve mohla být předložena obecná charakteristika případu ve 3 větách, vyjmenování hlavních problémů (neurologických, psychotherapeutických a poimenických), včetně řešení z pozice jednotlivých oborů. Prosím, aby studentka shrnula při obhajobě, jakou roli hrála pro pacienty víra a pojem Boha.

4. Celkové hodnocení

Studentka má s problematikou osobní zkušenosti, přečetla různé materiály a přináší poznatky z víceleté praxe. Téma je aktuální a bylo zpracovááno s osobním nasazením, nicméně i s určitým spěchem, který se projevil ve stylistice a zejména ve formální stránce práce. **Z tohoto důvodu práci doporučuji k obhajobě, ale pouze pod podmínkou, že budou předepsané chybějící části přineseny nejpozději v den obhajoby a budou relevantní součástí protokolu o obhajobě diplomové práce. Jedná se o anglickou anotaci, přepracovaný úvod a anglické resumé na konci práce. Vzhledem k závažným formálním nedostatkům navrhuji dobře (3).**

V Praze dne 6. června 2014

Posudek vyhotovila:
ThDr. PhDr. Noemi Bravená, Th.D.